

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

Aika 05.10.2026 15:30 - 16:20

Paikka Kaupungintalo, kaupunginhallituksen sali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Osallistujat	Komu Pekka	puheenjohtaja	
	Rautapää Teresa	varajäsen	
	Markkanen Marju	II varapuheenjohtaja	
	Putula Toni	III varapuheenjohtaja	
	Uosukainen Kimi	jäsen	
	Laakso Jetta	jäsen	
	Lindqvist Marko	jäsen	
	Aaltonen Kalle	jäsen	
	Lientola Elisa	jäsen	saapui klo 15.37
	Kastehelmi Minerva	jäsen	
	Seesvaara Eero	jäsen	
	McCarron Francis	kaupunginvaltuuston pj.	
	Kari Mika	kaupunginvaltuuston I vpj.	
	Pakkanen Lasse	kaupunginvaltuuston II vpj.	
	Nieminen Mira	kaupunginvaltuuston III vpj.	
	Kyynäräinen Niko	kaupunginjohtaja, esittelijä	poissa kokouksesta klo 15.43-16.04
	Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	poissa kokouksesta klo 15.43-16.04
	Virkkunen Pekka	lakiasiainjohtaja	poissa kokouksesta klo 15.43-16.04

	Kovero Anniina	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	poissa kokouksesta klo 15.43-16.04
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	asiantuntijaesittely klo 15.31-15.37/268 §
	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Poissa	Bruneau Milla	I varapuheenjohtaja	

Kaupunginhallituksen puolesta

Pekka Komu

Anniina Kovero

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Toni Putula

Jetta Laakso

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa

<http://www.lahti.fi> 13.10.2026

Anniina Kovero

hallintojohtaja

§	Otsikko	Sivu
§ 265	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 266	Pöytäkirjan tarkastajat	5
§ 267	Konsernihallinto, rahoituspalvelujen kassaraaportti	6
§ 268	Waltti Solutions Oy:n yhtiöjärjestyksen, osakassopimuksen ja hallintosäännön hyväksyminen	7
§ 269	Lahden kaupungin lausunto sähköverkkoon liittämisen etusijamenettelystä	9
§ 270	Valtuustoaloite: Esteettömyystiedot näkyviin julkisiin tiloihin Lahdessa KV	16
§ 271	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki ja sen tytäryhtiöt eivät teetä työtä perusteettomilla määräaikailla työsopimuksilla	21
§ 272	Tiedoksi merkittävät asiat	26
§ 273	Kaupunginhallituksen päätöksen 28.9.2026 § 262 "Hallintosäännön muuttaminen" tarkentaminen	27

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.10.2026

§ 265

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti ottaa käsittelyyn lisälistalta kokousasian: 273 §

Kaupunginhallituksen päätöksen 28.9.2026 § 262 "Hallintosäännön muuttaminen"
tarkentaminen.

Kaupunginhallitus kävi sisäisen keskustelun klo 15.43-16.00. Kaupunginjohtaja, lakiasiainjohtaja, viestintäjohtaja ja hallintojohtaja poistuivat keskustelun ajaksi kokouksesta.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja
Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.10.2026

nro 23

§ 266

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin III vpj. Toni Putula ja jäsen Jetta Laakso.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.10.2026

§ 267

Konsernihallinto, rahoituspalvelujen kassaraportti

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen.

Perusteluosa

-

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.10.2026

§ 268

Waltti Solutions Oy:n yhtiöjärjestyksen, osakassopimuksen ja hallintosäännön hyväksyminen

4654/00.00.02.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

omistajaohjauksen johtaja Veli-Pekka Ignatius, p. 044 716 1895

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevat yhtiöjärjestyksen, osakassopimuksen ja hallintosäännön. Lisäksi kaupunginhallitus valtuuttaa kaupunkikehitysjohtaja Olli Alhon allekirjoittamaan liitteenä olevat dokumentit.

Perusteluosa

Waltti Solutions Oy (ent. TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy) on 2013 perustettu 19 toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen omistama joukkoliikenteen asiantuntijaorganisaatio, joka tuottaa joukkoliikenteen lippu ja maksujärjestelmä sekä informaatiojärjestelmäpalveluita. Waltti toimii lain vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1398/2016) mukaisena omistajiensa sidosyksikkönä. Sidosyksiköitä ja sidosyksikköhankintoja koskevassa oikeuskäytännössä vuosina 2025–2026 tapahtuneiden muutosten myötä Waltti Solutions Oy:ssä on tunnistettu tarve tehdä muutoksia yhtiön osakkaiden määräysvallan toteutumisen

varmistamiseksi ja sen osoittamiseksi. Näillä toimenpiteillä vahvistetaan Waltti Solutions Oy:n toiminta- ja sidosyksikköaseman säilymisen edellytyksiä ja sitä kautta tuetaan kaupunkiseutujen joukkoliikenteen jatkuvuutta ja toimivuutta. Yhtiössä on tilanteen johdosta suunniteltu uusi hallintomalli, laadittu luonnokset määräysvaltaa ohjaavasta osakassopimuksesta ja yhtiöjärjestyksestä sekä tuotettu yhtiölle hallintosääntö. Uusi hallintomalli ja sen mukaiset asiakirjat pohjautuvat Kuntien Tiera Oy:n hallintomalliin sekä julkisen talousoikeuden professori Kirsi-Maria Maggan Elinkeinoelämän valtuuskunnalle antamaan lausuntoon määräysvallan toteutumisen arvioinnista useamman omistajan in-house yhtiössä. Uutta hallintomallia on käsitelty yhtiön hallituksessa sekä osakkaiden omistajaohjauksesta vastaavien ja joukkoliikenteestä vastaavien henkilöiden kanssa 2026 aikana.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote: Waltti Solutions Oy, KYMP

Liitteet

Numero	Otsikko
1	Hallintosääntö VALMIS 11.9.2026, Waltti Solutions Oy
2	Osakassopimus VALMIS 11.9.2026, Waltti Solutions Oy
3	Yhtiöjärjestys VALMIS 11.9.2026, Waltti Solutions Oy

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.10.2026

§ 269

Lahden kaupungin lausunto sähköverkkoon liittämisen etusijamenettelystä

5243/03.00.00.00/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

elinkeinopäällikkö Miikka Venäläinen, p. 044 018 7378

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa perusteluosassa esitetyn lausunnon Työ- ja elinkeinoministeriölle.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta 9.10.2026 mennessä.

Esityksen tavoitteena on turvata sähköverkon kapasiteetin tarkoituksenmukainen ja tehokas hyödyntäminen kilpailevien tarpeiden kesken tilanteessa, jossa sähköverkon kapasiteetista on niukkuutta.

Sähkömarkkinalakiin lisättäisiin säännökset etusijamenettelystä, jota verkonhaltijan olisi sovellettava sähkönkäyttökohteiden ja sähkövarastojen liittymistä koskevien tarjouspyyntöjen käsittelyssä. Tarjouspyynnöt sijoitettaisiin neljään etusijaryhmään liittymän tehon ja käyttötarkoituksen perusteella. Etusijamenettelyä ei sovellettaisi sähköön tuotantoon.

Etusijamenettely kannustaisi suurten sähkönkäyttökohteiden ja sähkövarastojen sijoittamiseen alueelle, jossa sähköverkon kapasiteetista ei ole niukkuutta. Alueilla, joilla kapasiteetista on niukkuutta, suurten sähkönkäyttökohteiden liittyjät voisivat parantaa liittymistä koskevan tarjouspyyntönsä asemaa sitoutumalla tarjoamaan sähkömarkkinoille joustavaa sähköntuotantokapasiteettia tai kattamalla osan sähkönkulutuksestaan samalla alueella sijaitsevalla uudella sähköntuotannolla. Tarjouspyyntöjen käsittelyssä otettaisiin huomioon lisäksi sähkönkäyttökohteen tai sähkövaraston kehitysaste.

Etusijaryhmä ja etusijajärjestys määrittäisivät sen, missä järjestyksessä verkonhaltija tarjoaa sähköverkon kapasiteettia ja kehittää sähköverkkoaan silloin, kun kapasiteettia ei voida tarjota kaikille liittyjille samanaikaisesti.

Ehdotuksella ei rajoitettaisi verkkoon pääsyä. Verkonhaltijoiden liittämisvelvollisuus säilyisi ennallaan, eikä esitys vaikuttaisi siihen, kenellä on oikeus liittyä sähköverkkoon.

Lahden kaupungin lausunto:

Lahden kaupunki pitää sähköverkon rajallisen kapasiteetin tehokasta, läpinäkyvää ja ennakoitavaa kohdentamista perusteltuna. Sähköistyminen, uusi sähköntuotanto, energiavarastot ja energiantensiivisen teollisuuden investoinnit lisäävät liittymiskysyntää nopeasti. Verkkokapasiteetin niukkuus voi kuitenkin muodostua

merkittäväksi esteeksi teollisille investoinneille ja alueiden elinvoiman kehittämiseksi.

Etusijamenettely ei saa johtaa tilanteeseen, jossa energiasuhteellisten teollisten investointien sijoittuminen ratkaistaan liian yksipuolisesti alueen kulloinkin vapaan verkkokapasiteetin perusteella. Arvioinnissa on huomioitava myös hankkeen kyky tukea paikallista ja valtakunnallista energiasuhteellisuutta, hyödyntää olemassa olevaa infrastruktuuria sekä synnyttää teollisia symbiooseja, työpaikkoja ja muuta aluetaloudellista hyötyä.

Sähköverkon liittymiskapasiteetin saatavuus ja liittymisen aikataulu ovat energiasuhteellisuudelle keskeisiä sijoittumistekijöitä. Jos Lahden seudun verkkokapasiteetti on suurelta osin käytössä, uusi teollinen hanke voi joutua odottamaan verkon vahvistamista tai jäädä etusijajärjestyksessä muiden hankkeiden taakse. Vaikka liittymisoikeus säilyisi, epävarmuus liittymän toteutusajankohdasta voi heikentää alueen kilpailukykyä investointikohteena.

Menettely voi ohjata investointeja alueille, joilla sähköverkon kapasiteettia on hetkellisesti paremmin saatavilla. Tällöin vähemmälle huomiolle voivat jäädä muut sijoittumisen kannalta olennaiset tekijät, kuten teolliset verkostot, työvoima, logistiset yhteydet, toimitusketjut, datayhteydet, olemassa oleva energia- ja kaukolämpöinfrastruktuuri sekä mahdollisuus hyödyntää prosessien sivuvirtoja ja hukkalämpöä.

Lahden kaupungin näkemyksen mukaan sähköverkon kapasiteetin tehokas käyttö on tärkeä tavoite, mutta etusijamenettely ei saa luoda pysyvää kilpailuhaittaa alueille, joilla teollisuuden, yhdyskuntien ja liikenteen sähköistyminen on jo kasvattanut verkon käyttöastetta. Verkon nykytilanne ei yksin kuvaa alueen pitkän aikavälin kykyä vastaanottaa vaikuttavia ja kansantaloudellisesti merkittäviä investointeja.

Etusijamenettelyssä tulisi arvioida energiantensiivisen teollisen hankkeen vaikutuksia sähköjärjestelmää laajempina kokonaisuutena. Paikallisen uuden sähköntuotannon lisäksi hankkeen asemaa tulisi voida parantaa ratkaisulla, jotka vähentävät verkon huipputehon tarvetta, lisäävät joustavuutta tai parantavat energiatehokkuutta.

Tällaisina ratkaisuin tulisi voida huomioida esimerkiksi:

- todennettava kulutusjousto ja sähkönkäytön ohjaaminen verkon tilanteen mukaan
- sähkö-, lämpö- ja muut energiavarastot
- hukkalämmön talteenotto ja hyödyntäminen kaukolämpöverkossa tai teollisissa prosesseissa
- teolliset symbioosit, joissa yhden toimijan sivuvirrat tai energia voidaan hyödyntää toisen toiminnassa
- vaiheittainen toteutus, jossa liittymisteho kasvaa verkon vahvistumisen mukaisesti
- paikallinen uusi sähköntuotanto ja hankkeen pitkäaikaiset tuotantoratkaisut.

Erityisesti hukkalämmön hyödyntäminen tulisi tunnistaa järjestelmähyödyksi silloin, kun se vähentää muun lämmöntuotannon tarvetta ja parantaa paikallisen energiajärjestelmän tehokkuutta. Muutoin vaarana on, että energiantensiivinen investointi ohjautuu vapaan sähkökapasiteetin perusteella alueelle, jossa sähköliityntä on helpompi toteuttaa mutta hankkeen kokonaisenergiatehokkuus ja liittyminen olemassa olevaan infrastruktuuriin ovat heikompia.

Hankkeen kehitystason huomioiminen on perusteltua, mutta arvioinnille tulee määritellä valtakunnallisesti yhdenmukaiset, läpinäkyvät ja todennettavat kriteerit. Energiantensiiviset teolliset investoinnit edellyttävät usein pitkäkestoista suunnittelua, maankäytön ratkaisuja, luvitusta, rahoitusjärjestelyjä ja sopimuksia energian toimittamisesta sekä hyödyntämisestä.

Kehitysasteen arvioinnissa tulisi voida huomioida muun muassa kaavoituksen ja luvituksen eteneminen, tontinhallinta, investointi- ja rahoitussuunnitelmat, toteutusaikataulu, tekniset suunnitelmat sekä sopimukset energiantuotannosta, kulutusjoustosta, varastoinnista tai hukkalämmön hyödyntämisestä. Kriteerien tulee olla sellaisia, että investoija voi ennakolta arvioida hankkeensa asemaa ja kehittää sitä etusijamenettelyn vaatimusten mukaisesti.

Lahden kaupunki kannattaa riittävän pitkää siirtymäaikaa uuden etusijamenettelyn käyttöönotossa. Energiaintensiiviset teolliset investoinnit ovat usein useiden vuosien mittaisia hankkeita, joiden suunnittelu, rahoitus, luvitus ja toteutus perustuvat toimintaympäristön ennakoitavuuteen. Mikäli liittymiskapasiteetin kohdentamista koskevat pelisäännöt muuttuvat nopeasti tai kesken investointiprosessin, voi se lisätä investoijien epävarmuutta ja heikentää Suomen houkuttelevuutta investointikohteena. Riittävän pitkä siirtymäaika parantaa sääntelyn ennustettavuutta, mahdollistaa hankkeiden sopeutumisen uusiin vaatimuksiin sekä vähentää riskiä jo valmistelussa olevien investointien viivästymisestä tai peruuntumisesta.

Etusijamenettely ei saa korvata sähköverkon pitkäjänteistä kehittämistä. Verkonhaltijoiden investointien tulee mahdollistaa teollisuuden sähköistyminen ja uusien investointien toteutuminen myös Etelä-Suomen kasvavilla kaupunkiseuduilla. Menettelyä ei tule käyttää perusteena sille, että verkon vahvistaminen siirtyy tai että kapasiteetiltaan niukkojen alueiden teollinen kehitys hidastuu pysyvästi.

Uudistuksen vaikutuksia investointien alueelliseen sijoittumiseen tulee seurata järjestelmällisesti. Seurannassa tulee arvioida, siirtääkö menettely energiaintensiivisiä investointeja alueelta toiselle, vaikeuttaako se olemassa olevien teollisten keskittymien uudistumista ja kohdellaanko eri alueita yhdenvertaisesti.

Tarvittaessa menettelyä tulee voida korjata nopeasti, jos sillä havaitaan olevan merkittäviä kielteisiä vaikutuksia investointeihin tai alueelliseen kilpailukykyyn.

Lahden kaupungin keskeiset ehdotukset:

- Etusijamenettelyssä tulee huomioida sähköverkon kapasiteetin lisäksi hankkeen kokonaisvaikutus paikalliseen ja valtakunnalliseen energiajärjestelmään.
- Paikallisen sähköntuotannon rinnalla etusijaa parantaviksi ratkaisuiksi tulee hyväksyä kulutusjousto, energiavarastot, hukkalämmön hyödyntäminen ja teolliset symbioosit.
- Hankkeen kehityksasteelle tulee määritellä valtakunnallisesti yhdenmukaiset, läpinäkyvät ja investoijan kannalta ennakoitavat kriteerit.
- Etusijamenettely ei saa vähentää verkonhaltijoiden velvollisuutta kehittää verkkoa teollisuuden sähköistymisen ja uusien investointien edellyttämällä tavalla.
- Uudistuksen alueellisia ja investointeihin kohdistuvia vaikutuksia tulee seurata ja arvioida lain toimeenpanon jälkeen.

Lahden kaupunki kannattaa sähköverkon kapasiteetin tehokkaampaa ja läpinäkyvämpää kohdentamista. Menettelyn tulee kuitenkin tukea energiasäästöisen teollisuuden investointeja ja energiajärjestelmän kokonaistehokkuutta. Etusijajärjestys ei saa perustua liian yksipuolisesti hetkelliseen verkkokapasiteettiin, vaan siinä tulee tunnistaa myös hankkeiden joustavuus, energiatehokkuus, hukkalämmön hyödyntäminen, teolliset symbioosit ja aluetaloudelliset vaikutukset. Näin menettely voi edistää sähköjärjestelmän toimivuutta ilman, että se tarpeettomasti heikentää Lahden ja muiden sähköistyvien kaupunkiseutujen edellytyksiä houkutella ja toteuttaa uusia teollisia investointeja.

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Ote valmistelijalle

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.10.2026

§ 270

Valtuustoaloite: Esteettömyystiedot näkyviin julkisiin tiloihin Lahdessa KV

4217/00.01.01.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

toimitilajohtaja Jouni Arola, p. 050 5594227

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja 17 muuta valtuutettua 29.9.2025:

"Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen esitämme, että esteettömyystiedot tulisivat näkyviin julkisiin tiloihin Lahdessa. Esteettömyys on edellytys sille, että kaikki kaupunkilaiset voivat yhdenvertaisesti käyttää palveluita ja osallistua yhteisön toimintaan. Tällä hetkellä Lahden julkisten tilojen esteettömyystiedot ovat puutteellisia tai niitä ei ole saatavilla.

Me, Vasemmistoliiton valtuustoryhmä, esitämme että:

1. Lahti laatisi selkeän velvoitteen, että kaikista kaupungin julkisista tiloista on oltava helposti löydettävissä esteettömyystiedot.

2. Esteettömyystiedoista tulisi käydä ilmi vähintään:

- esteettömät sisäänkäynnit (kynnykset, oviaukkojen leveys, automaattiovet, oven avausnapin sijainti rampista katsottuna)
- kynnyksettömät kulkureitit ja opasteet
- hissien sijainnit
- esteettömien wc-tilojen tarkat sijainnit ja käytettävyys
- esteettömät pysäköintipaikat ja etäisyys sisäänkäynnille
- tapahtumista tiedotettava induktiosilmukan mahdollisuudesta tai tulkista kuulovammaisille

3. Tiedot tulisi julkaista kaupungin verkkosivuilla selkeässä ja saavutettavassa muodossa sekä kyseisen tilan sisäänkäynnillä.

Lisäksi ehdotamme, että Lahti pyrkisi siihen, että sen julkiset tilat olisivat EU:n vammaiskorttikohteita, mikä vahvistaisi kaupungin asemaa esteettömyyden ja saavutettavuuden edelläkävijänä Suomessa.

Esteettömyys ja palveluiden saavutettavuus on meidän kaikkien lahtelaisten etu, sillä kuka tahansa meistä voi kuulua tähän ryhmään vauvan vaunujensa tai apuvälineensä kanssa. Nämä seikat parantaisivat kaikkien meidän arkeamme - eikä olisi keneltäkään pois.

Lähteet:

Invalidiliitto. n.d. Saapumisohjeet ja esteettömyystiedot Invalidiliiton esteettömään toimitaloon. Viitattu 25.9.2025. Saatavissa:

<https://www.invalidiliitto.fi/saapumisohjeet-ja-esteettomyystiedot-invalidiliiton-esteettomaan-toimitaloon>

Invalidiliitto. n.d. Saavutettavuus. Viitattu 25.9.2025. Saatavissa:

<https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/tietoa-esteettomyydesta-ja-saavutettavuudesta/saavutettavuus>

Vammaiskortti. n.d. Palveluntarjoajalle. Viitattu 25.9.2025. Saatavissa:

<https://vammaiskortti.fi/palveluntarjoajalle-2/>

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahdessa rakennetun ympäristön esteettömyyden vähimmäisvaatimukset määritellään rakentamislaisissa, valtioneuvoston asetuksessa rakennuksen esteettömyydestä sekä Lahden kaupungin rakennusjärjestyksessä. Näissä määritellään ne vähimmäisvaatimukset, joiden mukaan ympäristö ja rakennukset täytyy suunnitella, rakentaa tai korjata, jotta ne ovat esteettömiä.

Lahden Tilakeskus vastaa hallinnoimiensa kaupungin omistamien toimitilojen esteettömyydestä uudisrakentamis- tai peruskorjaushankkeessa kulloinkin rakentamisluvassa edellytettyjen olevien määräykset ja ohjeiden mukaisesti. Vuokratilojen osalta tästä vastaa vuokranantaja. Rakennusvalvonta valvoo viranomaisena näiden toteutumista. Tiloissa tapahtuvan toiminnan saavutettavuudesta ja esteettömyydestä vastaa tilojen käyttäjä.

Ympäristö tai yksittäinen rakennus on esteetön silloin, kun se on käyttäjille toimiva, turvallinen ja miellyttävä, ja kun rakennuksen kaikkiin tiloihin on helppo päästä. Saavutettavuus ja esteettömyys merkitsee ympäristön, kohteen, tuotteiden, viestinnän tai palvelun helppoa lähestyttävyyttä kaikille, myös liikkumis- ja toimimisesteisille henkilöille. Jotta voidaan puhua esimerkiksi esteettömästä liikkumisesta tai saavutettavista palveluista, kaikkien osatekijöiden pitää olla

esteettömiä. Saavutettavuus tarkoittaa sitä, että ympäristöt, palvelut, tuotteet ja viestintä ovat mahdollisimman helppokäyttöisiä ja ymmärrettäviä kaikille ihmisille, mukaan lukien vammaiset ja toimintarajoitteiset henkilöt, ikäihmiset ja erilaiset kulttuuritaustaiset ihmiset, edistään yhdenvertaisuutta aineettomassa ympäristössä (verkkosivut, sovellukset ym) ja fyysisessä ympäristössä (rakennukset, liikenne). Yhteistä molemmille esteettömyys ja saavutettavuus termeille on se, että niin fyysisen ympäristön (rakennuksen, ulkoalueen ym.) kuin aineettoman ympäristön (palvelut, viestintä ja verkkosivujen ym) tiedot ovat ajan tasalla ja löydettävissä.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Lahti laatisi selkeän velvoitteen, että kaikista kaupungin julkisista tiloista on oltava helposti löydettävissä esteettömyystiedot.

- Nykyään talonrakennushankkeissa toteutetaan esteettömyyteen liittyvät toimenpiteet ja vaatimukset kulloinkin rakentamisluvassa edellytettyjen määräysten ja ohjeiden mukaisesti.
- Tähän liittyvä dokumentointi on esitetty hankkeiden suunnitelmissa, mutta nämä dokumentteja ei ole normaalisti toimitettu tiloihin eikä niitä ole toimitettu systemaattisesti kohteisiin tilakäyttäjille.

Tulevia hankkeita varten Lahden Tilakeskus laatii tähän liittyvän ohjeistuksen tiloihin liittyvistä esteettömyysdokumenteista. Nämä dokumentit tallennetaan kiinteistöjen huoltokirjajärjestelmään sekä toimitetaan tilojen käyttäjille esille toimitettavaksi.

- Olemassa olevien kohteiden esteettömyystiedot päivitetään ja laitetaan esille ohjeistuksen mukaisesti tulevien rakentamislupaa edellyttävien korjaushankkeiden yhteydessä. Järjestelmälliseen kaikkien kohteiden läpikäyntiin ja esteettömyystietojen päivittämiseen Tilakeskuksella ei ole resursseja.

Lisäksi aloitteessa esitetään, että tiedot tulisi julkaista kaupungin verkkosivuilla selkeässä ja saavutettavassa muodossa sekä kyseisen tilan sisäkäynnillä.

- Nykyiseen maailmantilanteeseen liittyvien suositusten mukaan rakennusten tietoja eikä pohjapiirustuksia julkaista julkisilla verkkosivuilla. Tältä osin opastusta sisäänkäynneillä tulee parantaa mahdollisuuksien mukaan.

Lahti voi pyrkiä pitkällä tähtäimellä siihen, että sen julkiset tilat olisivat valtuustoaloitteessa toivottuja EU:n vammaiskorttikohteita,

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

4	Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ym. valtuustoaloite
---	--

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.10.2026

§ 271

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki ja sen tytäryhtiöt eivät teetä työtä perusteettomilla määräaikaissopimuksilla

3464/00.01.01.03/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

konsernihallinnon johtaja, henkilöstöjohtaja Mira Keitaanranta p. 050 559 4065

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä jätti 8.6.2026 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Lahden sosialidemokraattinen ryhmä esittää, että:

1. Lahden kaupunki ja sen tytäryhtiöt eivät solmi perusteettomia määräaikaissopimuksia, vaikka laki ja noudatettava työehtosopimus sen mahdollistaisivatkin.

2. Tulevaisuudessa kaupunki arvioi osana henkilöstöpolitiikkaansa määräaikaisuuksien sukupuolivaikutuksia eri ikäryhmissä ja lisää tiedot henkilöstökertomukseen.

Määräaikaisten työsuhteiden käyttö on Suomessa yleistä. Työelämässä määräaikaiset työsuhteet koskettavat eniten naisia ja nuoria. Vuoden 2024 Väestötutkimuksen mukaan joka neljäs nainen kokee työelämässä raskaussyrjintää. Määräaikaisten työsuhteiden jatkamatta jättäminen on yleisin raskaus- ja perhevapaasyrjinnän muoto.

Suomen hallitus on ajanut läpi kuluvalle hallituskaudella määräaikaisten työsuhteiden sääntelyn helpottamisen. Hallituksen esityksen (HE 199/2025vp) mukaisesti työnantaja voi tehdä enintään vuoden mittaisen määräaikaisen työsopimuksen ilman erityistä perustetta, mikäli kyseessä on työntekijän ensimmäinen työsuhde kyseisen työnantajan palveluksessa. Lisäksi perusteettoman määräaikaisen työsopimuksen solmiminen on hallituksen esityksen mukaan sallittua tilanteissa, joissa edellisen työsuhteen päättymisestä samalla työnantajalla on kulunut vähintään kaksi vuotta uuden työsopimuksen alkamishetkellä.

Nykytilanteessakin määräaikainen työ on yleisempää julkisella kuin yksityisellä sektorilla. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2025 määräaikaisten työsuhteiden osuus oli julkisella sektorilla 22,2 prosenttia ja yksityisellä sektorilla 12 prosenttia.

Työelämän epävarmuus, työsuhteiden pirstoutuminen ja etenkin nuorten vaikeudet saada työtä lisäävät haasteita työelämässä. Lakimuutos heikentää entisestään nuorten naisten asemaa työmarkkinoilla ja vaikeuttaa perheellistymistä ja näin myös työn ja yksityiselämän yhteensovittamista. Myös hallituksen oman arvio oli, että lakimuutos lisää riskiä raskaus- ja perhevapaasyrjintään sekä määräaikaisten työsuhteiden käyttöä.

Lahden kaupungin on tunnistettava, että laadukkaat palvelut kaupungissa edellyttävät henkilöstön sitoutumista, mahdollisuutta osaamisen kehittämiseen ja työhyvinvointiin. Vakituksilla työsuhteilla sitoutamme, mahdollistamme pitkäjänteisen osaamisen kehittämisen sekä parannamme työhyvinvointia poistamalla työsuhteen jatkumiseen liittyviä epävarmuustekijöitä. Kaupungin vuoden 2025 Henkilöstökertomuksen mukaan määräaikaiset työsuhteet ovat vähentyneet kaupungin työsuhteissa, mikä on hyvä suunta. Määräaikaiset työsuhteet muodostavat kuitenkin edelleen merkittävän osan kaikista työsuhteista, ollen 25% vuonna 2025.

Emme hyväksy epävarmuuden lisäämistä työelämässä. Siksi esitämme, että Lahden kaupunki ja sen tytäryhtiöt sitoutuvat noudattamaan periaatetta siitä, etteivät ne solmi perusteettomia määräaikaisia työsopimuksia, vaikka lainsäädäntö ja työehtosopimukset sen mahdollistaisikin. Lain ja työehtosopimuksen määräykset tuovat minimiraamin työehdoille, halutessaan työnantaja voi aina toimia näitä paremmin.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Määräaikaisten työsopimusten käyttöä joustavoittavat työsopimuslain muutokset tulivat voimaan 1.6.2026. Muutokset koskevat vain työsuhteista henkilöstä. Viranhaltijoita koskeva lainsäädäntö on säilynyt ennallaan.

Työsopimuslain muutoksen jälkeen määräaikaisen työsopimuksen voi jatkossa tehdä ilman perusteltua syytä, kun kysymys on työnantajan ja työntekijän välisestä ensimmäisestä työsuhteesta. Sama mahdollisuus koskee myös tilanteita, joissa edellisen työsuhteen päättymisestä on kulunut vähintään viisi vuotta. Työnantajan ei myöskään tarvitse arvioida työvoimatarpeen pysyvyyttä. Ilman perustetta tehdyn

määräaikaisen työsopimuksen enimmäiskesto on yksi vuosi. Työnantajalla on velvollisuus selvittää, onko työntekijän mahdollista saada työsuhteelleen jatkoa. Lisäksi työnantajalla on velvollisuus tarjota työntekijälle tietyin edellytyksin työtä työsuhteen päättymisen jälkeen, jos se harkitsee palkkaavansa lisää työntekijöitä. Sekä työnantaja että työntekijä voivat irtisanoa ilman perusteltua syytä tehdyn määräaikaisen työsopimuksen, kun se on kestänyt vähintään kuusi kuukautta.

Työsopimuslain muutosten vaikutukset on käsitelty Lahden kaupungin yhteistoimintaryhmässä 10.9.2026. Lahden kaupunki jatkaa ns. vanhan työläinsäädännön mukaista käytäntöä määräaikaisten työsuhteiden osalta. Lahden kaupunki ei tee perusteettomia määräaikaisia työsuhteita. Jokaiselle määräaikaiselle työsuhteelle tulee olla peruste. Huomioiden myös kunnallisen viranhaltijalain muuttumattomuus, kaupungin työsuhteiset työntekijät olisivat erilaisessa asemassa määräaikaaisuuksien suhteen kuin viranhaltijat. Käytännön muuttumattomuudella taataan näin ollen henkilöstön yhdenvertainen kohtelu määräaikaisten palvelussuhteiden osalta. Lahden kaupunki ei ole sallinut henkilöstöjärjestelmässä automaattisena päivityksenä tulleen perusteettoman määräaikaisen palvelussuhteen perustekoodin käyttöönottoa. Selvyiden vuoksi todetaan, että periaate kohdistuu varsinaiseen palvelutuotantoon ja todetaan, että kaupungilla on erilaisia harjoittelijoita. Harjoittelijoiden osalta määräaikaisuus perustuu harjoittelun luonteeseen ja sen ennalta rajattuun keston. Tämän vuoksi kesäharjoittelijat ja muut opintoihin liittyvät harjoittelijat palkataan määräaikaisiin palvelussuhteisiin työ-/harjoittelujakson ajaksi.

Määräaikaisien palvelussuhteiden lukumäärä on raportoitu henkilöstökertomuksessa. Raportoinnin kohdistumista sukupuolittain ja ikäryhmittäin selvitetään. Tässä on syytä tuoda jo etukäteen ilmi, että erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa suurin osa henkilöstöstä on naisia. Hoito/hoiva- ja opetustyön sijaisiksi hakeutuu useimmiten naispuolisia hakijoita.

Lahden kaupunki pyrkii edistämään henkilöstön tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Edistämme naisten ja miesten tasapuolista sijoittumista erilaisiin tehtäviin sekä luomme heille yhtäläiset mahdollisuudet edetä urallaan. Lahden kaupunki pyrkii myös aktiivisesti etsimään keinoja edistääkseen henkilöstön yhdenvertaisuutta ja laajaa monimuotoisuutta.

Konserniyhtiöille annetaan omistajaohjauksena suositus Lahden kaupungin mukaiseen käytäntöön määräaikaisten palvelussuhteiden perusteista.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv

KV: Pronvincia, konserniyhtiöt

Kaupunginhallitus
Pöytäkirja

nro 23

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.10.2026

§ 272

Tiedoksi merkittävät asiat

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa

Tiedoksi tuodaan seuraavat asiat:

- kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset ajalta 25.9. -
1.10.2026

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

5	Vh-päätösluettelo kh 5.10.2026
---	--------------------------------

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 05.10.2026

§ 273

Kaupunginhallituksen päätöksen 28.9.2026 § 262 "Hallintosäännön muuttaminen" tarkentaminen

5613/00.01.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

juristi Anu Valtavaara p. 044 482 6809

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus poistaa lähetekeskustelua koskevan määräyksen viimeisen lauseen: "Keskustelun sujuvan kulun turvaamiseksi puheenjohtajalla on oikeus määritellä valtuutetun puheenvuoron enimmäispituus."

Kaupunginhallitus lisää määräyksen viimeiseksi lauseeksi: "Lähetekeskustelun puheenvuoroihin ja niiden keston sovelletaan hallintosäännön valtuustoa koskevien sääntöjen 22-23 §:n määräyksiä."

Kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän kokousasian osalta heti.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus on 28.9.2026 § 262 esittänyt hallintosääntöön muutoksia.

Hallintosäännön kaupunginvaltuuston työskentelyä koskevien määräysten osalta (valtuustoa koskevat erillissäännöt 12 §) kaupunginhallitus muuttaa hallintosäännön lähetekeskusteluja koskevan kirjauksen sanamuotoa, joka koskee valtuutettujen puheenvuoroja. On katsottu, että ilmaisu ei ole ollut riittävän tarkkarajainen. Puheenvuorojen kestojen osalta sovelletaan samoja sääntöjä ja periaatteita kuin valtuuston kokouksissa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: muutosmoniste kv 5.10.

Liitteet

Numero	Otsikko
--------	---------

6	Hallintosääntömuutosten koonti (ns. muutokset näkyvillä versio; KH 5.10.2026 muutos huomioiden)
---	---

7	Lahden kaupungin hallintosääntö (voimaan 6.10.2026; huomioiden muutos KH 5.10.2026)
---	---

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 265, § 266, § 267, § 269, § 270, § 271, § 272, § 273

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus/kunnallisvalitus

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (kuntalaki 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (Etuostolaki 22 §)

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimusohjeet

Oikaisuvaatimusohjeet

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Lahden kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä klo 15.00 mennessä.

Kun käytetään tavallista sähköistä tiedoksiantoa, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Kirjeitse tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 23

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on mainittu ilmoitettu päätöksessä/otteessa.

Kirjaamon yhteystiedot:

Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi

Puhelinnumero: 03 814 2214

Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti

Käyntiosoite: Lahti-Piste Palvelutori, Aleksanterinkatu 18, 15140 Lahti

Lahti-Pisteen aukioloaika on klo 8.00–18.00. Oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä paperinen oikaisuvaatimus on kuitenkin jätettävä kirjaamon (= viraston) aukioloaikana eli klo 15.00 mennessä, jotta se katsotaan ajallaan saapuneeksi.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Kaupunginhallitus

Pöytäkirja

nro 23

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Lahden kaupungin kirjaamosta.

Päivämäärä, jolloin pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon, on merkitty pöytäkirjan kansilehdelle.